

Assurance op maat: uitstekend idee, mits

'Assurance op maat' kan de relevantie, efficiëntie en transparantie van de accountantswerkzaamheden verbeteren. Helaas past deze opdrachtvorm niet binnen de huidige NVCOS, met zijn slechts twee 'smaken' assurance.

Op 11 augustus 2011 reageerde Marcel Pheijffer op de discussiebijdragen naar aanleiding van zijn 'Blauwdruk' voor een nieuwe opzet van de accountantssector. Hij beklagde zich er over dat de discussiebijdragen, waaronder die van mijzelf, waren gefocust op één punt uit zijn betoog – afschaffen van de wettelijke controleplicht – en voorbij gingen aan de andere in zijn Blauwdruk opgenomen elementen, waaronder het aspect maatwerk.

Op 25 augustus 2011 is hij op zijn wenken bediend door [Johan Nelemans](#), die een aantal heldere voorbeelden geeft van 'assurance op maat'. Is dit nu een begaanbare weg of niet? En welke mogelijkheden en beperkingen biedt dit product?

Ik richt mij bij de beantwoording met name op het mkb en neem als uitgangspunt de door ons allen onderschreven afschaffing van de wettelijke controleplicht, c.q. ophoging van de grenzen voor controle.

Maatwerk houdt volgens de Blauwdruk in dat het 'aan de markt wordt over gelaten of er behoefte is aan accountantscontrole' en dat de accountantscontrole 'wordt toegesneden op de specifieke wensen van de door de accountant te bedienen doelgroepen'.

Als de wettelijke controleplicht voor het mkb is afgeschaft, is het aan marktpartijen om aan te geven of zij voor bepaalde verantwoordingen assurance wensen en zo ja, in hoeverre.

De huidige NVCOS legt hier strikte beperkingen op. Assurance is er slechts in twee maten: controle en beoordelen. Meer smaken hebben we niet (merk op dat Pheijffers voorbeelden van maatproducten geen assurance-opdrachten zijn). We hebben dus meer vrijheid nodig dan de huidige wet- en regelgeving ons biedt.

Bij de hiernavolgende invulling van het concept 'assurance op maat' houd ik wel vast aan de in het Stramien gegeven uitwerking van een assurance-opdracht – te weten de ethische uitgangspunten (waaronder onafhankelijkheid), doelstelling (vergroten van vertrouwen) en elementen van zo'n opdracht (verantwoording, criteria, drie partijen, werkzaamheden en rapport) – maar zonder de beperking tot twee smaken in acht te nemen.

Dat laatste kunnen we ons veroorloven omdat in het mkb de beoogde gebruikers (één van de drie betrokken partijen), anders dan in het 'grootbedrijf' in aantal beperkt zijn en vooraf met naam en toenaam bekend. Daarom is het mogelijk, en wenselijk, dat zij worden betrokken in het proces van opdrachtformulering.

Dat is de basis voor 'assurance op maat': een assurance-opdracht, maar dan één waarin de beoogde gebruiker(s) mede aan het roer staan. Dit uitgangspunt legt meteen een beperking op aan de verspreidingskring van het assurance-rapport, en wel tot die gebruikers die in het opdrachtformuleringsproces zijn betrokken. Deze beperking zal echter in het mkb geen bezwaar zijn.

Kern van de 'assurance op maat' is dat de risicoanalyse vooraf is afgestemd met de beoogde gebruikers, dat de accountant zijn werkzaamheden daarop toesnijdt, en in zijn rapportage tot uiting brengt in hoeverre afwijkingen van materieel belang in de verantwoording of onzekerheden in de controle aanwezig zijn (voor voorbeelden zie de bijdrage van Johan Nelemans).

Dat zou kunnen door middel van een assurance-rapport waarin minstens tot uiting komt wie de beoogde gebruikers zijn en wat de controledoelstellingen waren; een langer rapport van werkzaamheden en bevindingen is ook een mogelijkheid, mits er een heldere conclusie in staat (anders is het geen assurance-rapport).

Deze aanpak heeft onmiskenbaar als voordeel dat het accountantsproduct relevant is en efficiënt tot stand komt. Als we voldoende waarborgen inbouwen in de opdrachtfase, bijvoorbeeld door een meerpartijenovereenkomst, en in de rapportering, door te kiezen voor een *long form* rapportage van werkzaamheden, dan is ook de transparantie van het product veel groter dan de huidige accountantscontrole.

Mijn conclusie is dat 'assurance op maat' een uitstekend idee is. De relevantie, efficiëntie en transparantie van de accountantswerkzaamheden zal er door verbeteren, mits:

1. de gebruikers vooraf worden betrokken bij de risicoanalyse (alleen mogelijk in het mkb);
2. de rapportage een duidelijk beeld geeft van doelstellingen, werkzaamheden, en uitkomsten;
3. de accountant een conclusie formuleert waarin het niveau van geboden zekerheid ten aanzien van

gespecificeerde risico's duidelijk tot uiting komt.

Duidelijk is echter ook dat deze opdrachtvorm binnen de huidige NVCOS niet past.

Deel dit artikel

f in

Joop Anemaet is directeur van Menon Consultants en externe compliance officer bij enkele mkb-accountantskantoren.

GERELATEERD

Jeffrey Bekkerin

DISCUSSIE | Column | 10 juni 2020

Er is maar één echt risico

De accountant moet ook assurance kunnen geven ten aanzien van de wendbaarheid van organisaties, vindt Jeffrey Bekkerin. →

Jeffrey Bekkerin

DISCUSSIE | Column | 06 mei 2020

Assurance ten aanzien van de wendbaarheid van ondernemingen

De wendbaarheid van ondernemingen is straks doorslaggevend voor een duurzamere en socialere toekomst. De accountant kan dat toetsen en daarover een oordeel vellen,.... →

ASSURANCE | 23 augustus 2018

Assurance-rapport: wat de gebruiker er van vindt

Dit is het tweede deel van een tweeluik over het assurance-rapport, als voorbeeld voor de wijze waarop je als gebruiker helderder naar een van onze kernproducten... →

ASSURANCE | 24 juli 2018

Assurance-rapport in normale woorden

De afgelopen vijftien jaar heb ik steeds gezocht naar manieren om de uitkomsten van ons werk goed te vertellen, zodanig dat het overzichtelijk blijft en makkelijk... →

ASSURANCE | 13 maart 2018

Eerste assurance-rapport bij gedrag en cultuur

BDO ontwikkelde een assurance-rapport specifiek gericht op gedrag en cultuur. Een bericht over de eerste ervaringen. →
